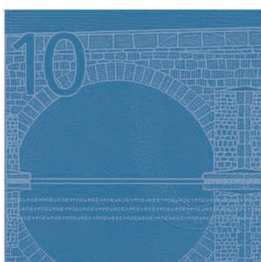

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

ÜHTSE JÄRELEVALVEMEHHANISMI KVARTALIARUANNE

**Edusammud ühtse
järelevalvemehhanismi määruse
praktilisel rakendamisel**

2014 / 3

© Euroopa Keskpank, 2014

Aadress Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Saksamaa
Postiaadress Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 69 1344 0
Veebileht <http://www.ecb.europa.eu>

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteärielistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

ISBN 978-92-899-1214-3 (elektrooniline versioon)
ISSN 2315-3636 (elektrooniline versioon)
ELi katalooginumber QB-BM-14-003-ET-N (elektrooniline versioon)

ÜLEVAADE

See on kolmas kvartaliaruanne edusammude kohta ühtse järelevalvemehhanismi määrase rakendamisel ning see esitatakse Euroopa Parlamendile, ELi Nõukogule ja Euroopa Komisjonile. Aruanne, mille koostamine on ette nähtud ühtse järelevalvemehhanismi määrasega, hõlmab tegevust kolmel kuul ajavahemikus **4. maist kuni 3. augustini 2014.**¹

Käesoleva kvartaliaruande peamised seisukohad on järgmised.

- **EKP asub talle ühtse järelevalvemehhanismi määrasega pandud ülesandeid täitma kolme kuu pärast, 4. novembril 2014.** EKP valmisoleku tagamisel neid ülesandeid täita on tehtud märkimisväärseid edusamme, mida kirjeldatakse selles aruandes. Ometi tuleb järgmise kolme kuu jooksul tegeleda veel mitme probleemiga.
- **Ühtse järelevalvemehhanismi juhtimissüsteem toimib täielikult.** Järelevalvenõukogu ja selle juhtkomitee korraldasid vaatlusalusel ajavahemikul viis koosolekut. Järelevalvenõukogu on juba ette valmistanud lõplikud otsuste eelnõud, mis võeti vastu vastuväidete mitteesitamise menetluse raames kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi määrasega. Täpsemalt valmistati ette ja võeti tõrgeteta vastu üle 100 otsuse järelevalve alla kuuluvate asutuste olulisuse kindlaksmääramise kohta. 1. mail 2014 osalemiskutse avaldamisega alanud valikumenetluse lõppemisel määrab EKP nõukogu augusti alguses ametisse vaidlustusnõukogu viis liiget ja kaks asendusliiget. EKP määras lepituskomisjoni asutamise kohta võeti juunis ametlikult vastu ja liikmesriigid on tegelenud selle liikmete määramisega.
- **Järelevalvenõukogu viis suurel määral lõpule protsessi, mille käigus määratakse kindlaks, milliseid krediidasutusi euroalal tuleks pidada oluliseks ja allutada seega EKP otsesele järelevalvele.** See protsess toimus tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määrases ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärases sätestatud kriteeriumidele. Oluliseks liigitati ligikaudu 120 krediidasutust või gruppi, millest enamik juba läbib põhjalikku hindamist. Kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi määrases ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärases sätestatud asjakohase protsessiga teavitati neid asutusi ja gruppe olulisust tuvastava otsuse eelnõust ning nad võisid selle kohta märkusi esitada. Kuigi mitu väiksemat krediidasutust vastasid olulisuse kriteeriumidele, määrati need kindlaks vähem oluliste asutustena, sest järelevalvenõukogu arvates olid olemas sellist liigitust õigustavad konkreetsed asjaolud². Krediidasutustele teatatakse lõplikud otsused ning oluliste ja vähem oluliste pankade lõplik loetelu avaldatakse EKP veebilehel enne 4. septembrit 2014. Kogu protsessiga – krediidasutuste hindamine,

¹ Esimene kvartaliaruanne avaldati 4. veebruaril 2014 ehk kolm kuud pärast ühtse järelevalvemehhanismi määrase jõustumist 4. novembril 2013, teine kvartaliaruanne avaldati 6. mail 2014.

² Nagu määratletud ühtse järelevalvemehhanismi raammäärase artiklis 70.

otsuste ettevalmistamine ja vastuvõtmine ning nendest teatamine enam kui 120 asutusele ja grupile kõigis asjaomastes ametlikes keeltes – kaasnesid märkimisväärsed analüütilised, õiguslikud ja logistilised probleemid, mille EKP ühtse järelevalvemehhanismi struktuurid lahendasid tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega. See oli EKP, järelevalvenõukogu ja ühtse järelevalvemehhanismi struktuuride jaoks esimene suur praktiline ülesanne.

- **Ühtse järelevalvemehhanismi korraldatava järelevalve peamise toimeisstruktuuri, s.o ühiste järelevalverühmade moodustamisel on saavutatud teatavad vahe-eesmärgid.** Ühtne järelevalvemehhanism moodustab iga olulise krediitiasutuse või grupi jaoks ühise järelevalverühma; kokku moodustatakse neid 117.³ Peaaegu kõik koordinaatorid 117 ühise järelevalverühma jaoks on valitud ja liituvad EKPga suve lõpuks. Kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi prognoosidega saavutatakse septembriks ühiste järelevalverühmade toimimiseks vajalik EKP töötajate arv (ligikaudu 200). Toimivate ühiste järelevalverühmade moodustamine eeldab peale piisava personali olemasolu ka infrastruktuuride, koolituse ja tõhusa organisatsioonilise korralduse väljatöötamist nii EKP kui ka riiklike pädevate asutuste töötajate jaoks, kes osalevad ühistes järelevalverühmades. EKP ja riiklikud pädevad asutused on selleks korraldanud arvukalt kõrgetasemelisi kohtumisi ja töötajate koosolekuid. Ühiste järelevalverühmadega seotud ettevalmistustööd hõlmasid sellel ajavahemikul ka i) järelevalvekohustuste üleandmist ühtsele järelevalvemehhanismile, ii) põhjaliku hindamise tulemuste järelmeetmeid ja iii) järelevalvemeetmeid pärast põhjaliku hindamise tulemuste avaldamist (mis toimub kavakohaselt enne 4. novembrit).
- **Põhjalikul hindamisel on tehtud suuri edusamme.** Augustis viiakse lõpule stressitesti kõrval teise põhjaliku hindamise komponendi ehk varade kvaliteedi hindamise suuremad töövaldkonnad. EKP korraldas põhjalikku hindamist läbivatele krediitiasutustele ja krediitiasutuste gruppidele ning riikide projektijuhtimismeeskondadele ja kolmandatele isikutele (nt audiitorid) mitu teavituskosolekut. Praegu viimistleb EKP varade kvaliteedi hindamise ja stressitesti liitmise meetodikat, mis avaldatakse augusti esimesel poolel. 17. juulil 2014 avaldas EKP vormid pankade põhjaliku hindamise tulemuste avalikustamiseks ja meetodikat käsitleva lisateabe.
- **Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvekäsiraamatu ja järelevalvetavasid käsitleva avaliku juhendi koostamine on lõppjärgus.** Järelevalvekäsiraamat on ühtse järelevalvemehhanismi töötajatele mõeldud sisedokument, milles kirjeldatakse krediitiasutuste järelevalve protsesse ja meetodikat ning ühtse järelevalvemehhanismi

---

³ Ühiste järelevalverühmade arv (117) ei vasta täpselt oluliste asutuste arvule (ligikaudu 120), sest osa olulisi asutusi kuulub samasse gruppi (nt osa asutusi, mida loetakse oluliseks seetõttu, et tegemist on oma liikmesriigis suuruselt kolmanda asutusega).

raames ja teiste asutustega toimuva koostöö korda. Seda on veelgi täiustatud, eelkõige seoses ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi meetodikaga. Järelevalvenõukogu kinnitab käsiraamatu osade kaupa, kuna see on muutuv dokument, mida edaspidi korrapäraselt ajakohastatakse. EKP avaldab enne 4. novembrit ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvetavasid käsitleva juhendi, milles täpsustatakse ühtse järelevalvemehhanismi põhijooned, ülesanded ja protsessid. Juhend täiendab ühtse järelevalvemehhanismi määrust ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärust ning avaldatakse kõigis euroala ametlikes keeltes.

- **Järelevalvetasusid käsitleva EKP määruse eelnõu esitati avalikuks konsultatsiooniks.** Kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi määrusega algatati 27. mail 2014 avalik konsultatsioon krediidasutusele või filiaalile määratud tasude kogumise korra ja tasude arvutamise kohta. Märkused tuli esitada 11. juuliks 2014. EKP sai avaliku konsultatsiooni lõppkuupäevaks 31 märkuste kogumit, mida praegu hinnatakse.
- **Ühtse järelevalvemehhanismi töötajate töölevõtmine kulgeb tempokalt.** Juhtkonna ja spetsialistide töölevõtmine EKP järelevalvefunktsiooni jaoks on lähenemas lõpule. Töölevõtmine on korraldatud ülalt-alla põhimõttel. Taotluste arvukus (üle 15 700 taotluse seni välja kuulutatud ametikohtadele) näitab märkimisväärset huvi ühtse järelevalvemehhanismi ametikohtade vastu. Oluline on praegust tempot jätkata, kuid järgida samal ajal selget otsust mitte teha järeleandmisi kvaliteedis.
- **Ettevalmistused** on kulgenud edukalt ka paljudes muudes valdkondades, nt IT-infrastruktuur, inimressursid, ruumid, sise- ja väliskommunikatsioon, logistika ning õigus- ja statistikateenused.

1 SISSEJUHATUS

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse⁴ kohaselt peab Euroopa Keskpang (EKP) alates 3. novembrist 2013 esitama Euroopa Parlamendile, ELi Nõukogule ja Euroopa Komisjonile kvartaliaruandeid edusammude kohta ühtse järelevalvemehhanismi määruse praktilisel rakendamisel.

Euroopa Parlamendi⁵ ja ELi Nõukoguga⁶ kokku lepitud aruandluskorra kohaselt peavad need aruanded hõlmama muu hulgas järgmist:

---

⁴ Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

⁵ Euroopa Parlamendi ja Euroopa Keskpanga institutsioonidevaheline kokkulepe demokraatliku vastutuse ja järelevalve teostamise praktilise korra kohta seoses EKP-le ühtse järelevalvemehhanismi raames antud ülesannete täitmisega (ELT L 320, 30.11.2013, lk 1).

⁶ Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Keskpanga vastastikuse mõistmise memorandum koostöö kohta ühtse järelevalvemehhanismiga seotud menetlustes jõustus 12. detsembril 2013.

- sisemised ettevalmistused tööks ning selle korraldamine ja kavandamine;
- konkreetsete meetmed, mida võetakse rahapoliitika ja järelevalveülesannete lahushoidmiseks;
- koostöö teiste riiklike ja ELi pädevate asutustega;
- takistused, mida EKP on kohanud oma järelevalveülesannete ettevalmistamisel;
- probleemsete olukorrad või muudatused tegevusjuhendis.

Ühtse järelevalvemehhanismi esimene kvartaliaruanne, mis avaldati 4. veebruaril 2014, hõlmas ajavahemikku 3. novembrist 2013 kuni 3. veebruarini 2014, aga ka ettevalmistustööd alates euroala tippkohtumisest 29. juunil 2012. Teine aruanne hõlmas ajavahemikku 4. veebruarist kuni 3. maini 2014. Käesolev kolmas aruanne hõlmab ajavahemikku 4. maist kuni 3. augustini 2014. Aruande koostasid EKP töötajad ning selle on heaks kiitnud järelevalvenõukogu pärast konsulteerimist EKP nõukoguga.

Neljast ja ühtlasi viimane kvartaliaruanne avaldatakse 2014. aasta novembri alguses.

2 ÜHTSE JÄRELEVALVEMEHHANISMI JUHTIMISSTRUKTUURIDE LOOMINE

2.1 JÄRELEVALVENÕUKOGU JA JUHTKOMITEE

Järelevalvenõukogu ja selle juhtkomitee pidasid vaatlusalusel ajavahemikul viis koosolekut. Peale ametlike koosolekute toimus järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehe poolt liikmesriikidesse tehtud külaskäikude raames järelevalvenõukogu liikmete vahel ka mitu mitteametlikku teabevahetust. Selleks et täita 2013. aasta novembris Euroopa Parlamendi eesvalikumenetluse käigus toimunud ärakuulamisel võetud kohustust külastada 2014. aasta lõpuks kõigi osalevate liikmesriikide järelevalveasutusi, on esimees kohtunud juba 14 euroala järelevalveasutuse juhatuse liikmete ja töötajatega.

Kooskõlas järelevalvenõukogu kodukorraga kutsuti Euroopa Komisjoni ja Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) esindajad osalema mõnedel järelevalvenõukogu koosolekutel, et tagada mitmes küsimuses optimaalne koostöö ühtse turuga (järelevalvenõukogu esimees on ühtlasi EKP esindaja EBA järelevalvenõukogus).

Järelevalvenõukogu on juba ette valmistanud lõplikud otsuste eelnõud, mille EKP nõukogu võttis vastuväidete mitteeesitamise menetluse raames vastu kooskõlas ühtse

järelevalvemehhanismi määrusega. Täpsemalt valmistati ette ja võeti tõrgeteta vastu üle 100 otsuse järelevalve alla kuuluvate asutuste olulisuse kindlaksmääramise kohta (vt 3. jagu).

2.2 VAIDLUSTUSNÕUKOGU

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse kohaselt peab EKP moodustama vaidlustusnõukogu, et vaadata asutuse sees halduskorras läbi otsused, mis EKP on teinud ühtse järelevalvemehhanismi määrusega talle antud volituste täitmisel. Läbivaatamise käigus hinnatakse selliste EKP otsuste menetluslikku ja sisulist kooskõla ühtse järelevalvemehhanismi määrusega. Vaidlustusnõukogu koosseisu kuulub viis hea reputatsiooniga liiget ja kaks asendusliiget, kes vastavad ühtse järelevalvemehhanismi määruses sätestatud sobivuskriteeriumidele.

EKP avaldas konkursil osalemise kutse 1. mail 2014 Euroopa Liidu Teatajas. Kuna taotlusi ei laekunud piisavalt, tuli esialgset tähtaega pikendada 22. maist 2. juunini 2014. Kandidaate hinnati osalemiskutses täpsustatud sobivus- ja valikukriteeriumide alusel, võttes arvesse soolist ja geograafilist mitmekesisust. Valikukomitee esitas viis liikmekandidaati ja kaks asendusliikme kandidaati EKP juhatusle. EKP juhatus konsulteeris võimalike kandidaatide küsimuses järelevalvenõukoguga ning esitas seejärel liikmete ja asendusliikmete kandidaadid EKP nõukogule. Kuna kandidaadid tuleb esitada hiljemalt üks kuu enne asjaomast EKP nõukogu koosolekut,⁷ on vaidlustusnõukogu liikmete ja asendusliikmete ametissenimetamise otsuse vastuvõtmine plaanitud praegu 2014. aasta augusti algusesse.

2.3 LEPITUSKOMISJON

Rahapoliitika ja järelevalveülesannete lahususe tagamiseks tuleb ühtse järelevalvemehhanismi määruse kohaselt moodustada ka EKP-sisene lepituskomisjon. See komisjon peaks lahendama – riikliku pädeva asutuse taotlusel – erimeelsusi seoses EKP nõukogu esitatud vastuväidetega järelevalvenõukogu koostatud otsuse eelnõu suhtes. Lepituskomisjoni peab kuuluma igast osalevast liikmesriigist üks esindaja, kes valitakse EKP nõukogu või järelevalvenõukogu liikmete hulgast.

EKP nõukogu võttis 2. juunil 2014 ametlikult vastu EKP määruse lepituskomisjoni asutamise ja kodukorra kohta, mis jõustus 20. juunil 2014. Järelevalvenõukogu aseesimees, kes ei ole lepituskomisjoni liige, tegutseb lepituskomisjoni esimehena.

Lepituskomisjoni moodustamiseks ja võttes arvesse eelnimetatud EKP määruses sätestatud nõuet, mille kohaselt esimees „aitab saavutada tasakaalu EKP nõukogu ja EKP

⁷ Euroopa Keskpanga 14. aprilli 2014. aasta otsus EKP/2014/16 vaidlustusnõukogu asutamise ja selle kodukorra kohta (ELT L 175, 14.6.2014, lk 47).

järelevalvenõukogu liikmete vahel”, võtab lepituskomisjoni esimees praegu meetmeid, et aidata liikmesriikidel määrata nende liikmeid.

3 OLULISTE KREDIIDIASUTUSTE LOETELU KÄSITLEVAD OTSUSED

Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses on sätestatud, et EKP peab kindlaks määrama euroala krediidasutused, mida tuleks pidada oluliseks. Krediidasutusi tuleb teavitada nende staatusest hiljemalt 4. septembriks 2014, kuid eelnevalt peab neil olema võimalus kasutada oma õigust avaldada arvamust. Lisaks peab EKP avaldama oma veebilehel nii oluliste krediidasutuste loetelu kui ka vähem oluliste krediidasutuste loetelu.

Järelevalvenõukogu algatas kõnealuse protsessi lõpuleviimiseks 2014. aasta märtsis krediidasutuste olulisuse hindamise, mille käigus koguti ja analüüsiti vajalikku teavet tihedas koostöös asjaomaste riiklike pädevate asutustega. Mais tegi järelevalvenõukogu selle analüüsi põhjal otsuse oluliste krediidasutuste loetelu kavandi kohta ja saatis kõigile asjaomastele asutustele teatise, milles tegi neile ettepaneku esitada EKP-le märkusi. EKP avaldas esialgse loetelu ka oma veebilehel.

Järelevalvenõukogu teeb oluliste krediidasutuste täieliku loetelu kohta otsuse pärast oluliseks peetud asutustelt saadud märkuste hindamist ja kaalumist. Kogu protsessiga – krediidasutuste hindamine, otsuste ettevalmistamine ja vastuvõtmine ning nendest teatamine enam kui 120 asutusele ja grupile kõigis asjaomastes ametlikes keeltes – kaasnesid märkimisväärsed analüütilised, õiguslikud ja logistilised probleemid, mille EKP ühtse järelevalvemehhanismi struktuurid lahendasid tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega. EKP avaldab järelevalve alla kuuluvate oluliste ja vähem oluliste üksuste lõplikud loetelud oma veebilehel enne 4. septembrit 2014. Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi raammäärusele tuleb järelevalve alla kuuluvale üksusele määratud staatus – oluline või vähem oluline – vähemalt kord aastas läbi vaadata.

EKP on tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega viinud olulisuse hindamise läbi järgmiste ühtse järelevalvemehhanismi määruses ja ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses sätestatud kriteeriumide alusel:

- a) suurus (varad on kokku üle 30 miljardi euro);
- b) olulisus ELi või mis tahes osaleva liikmesriigi majanduses (eelkõige juhul, kui varad on kokku üle 5 miljardi euro ja moodustavad rohkem kui 20% liikmesriigi SKPst);

- c) piiriülese tegevuse olulisus (eelkõige juhul, kui tema piiriüleste varade või kohustuste ja tema koguvarade või -kohustuste suhtarv on üle 20%);
- d) Euroopa stabiilsusmehhanismist (ESM) otsese avaliku sektori finantsabi taotlemine või saamine;
- e) asjaolu, et järelevalve alla kuuluv üksus on üks kolmest kõige olulisemast krediidasutusest osalevas liikmesriigis.

Selle hindamise tulemusel saab praegu oluliseks pidada 120 krediidasutust või gruppi. Nende asutuste suhtes kohaldatud asjaomased olulisuse kriteeriumid on alljärgnevad.

Olulisuse kriteeriumid	Krediidasutuste/gruppide arv
Suurus	97
Olulisus majanduses	13
Piiriülene tegevus	3
Asjaolu, et üksus on üks kolmest kõige olulisemast krediidasutusest osalevas liikmesriigis	7

Kõik need asutused juba läbivad põhjalikku hindamist, välja arvatud neli asutust, millest kolme peetakse oluliseks piiriülese tegevuse kriteeriumi alusel, mida ei võetud põhjaliku hindamise ulatuse kindlaksmääramisel arvesse. Neid suhteliselt väikseid krediidasutusi hinnatakse põhjalikult pärast 4. novembrit 2014. Neljas asutus on ühtse järelevalvemehhanismi välise pangagrupi filiaal, mis ei kuulu seega selle hindamise alla.

Põhjaliku hindamisega hõlmatud asutustest on kokku 11 liigitatud seevastu vähem oluliseks, peamiselt nende suuruse kohta saadud värskemate andmete tõttu (võttes arvesse ka seda, et põhjaliku hindamise puhul kohaldatakse kõigi potentsiaalselt oluliste asutuste kaasamiseks suuruse ametlikust künnisest 10% madalamat künnist).

Krediidasutuste olulisuse hindamisel võivad esineda konkreetset asjaolud, mis õigustavad järelevalve alla kuuluva üksuse liigitamist vähem oluliseks, kuigi ametlikult on oluliseks liigitamise kriteeriumid täidetud. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses on sätestatud, et konkreetset asjaolud „esinevad konkreetsete faktide korral, mille kohaselt on oluliseks liigitamine SSM [ühtse järelevalvemehhanismi] määruse eesmärgi ja põhimõtteid ning eelkõige kõrgete järelevalvestandardite järjepideva kohaldamise tagamise vajadust arvestades asjakohatu”. EKP on koostöös asjaomaste riiklike pädevate asutustega kindlaks teinud kolm juhtumit, kus asutus liigitati vähem oluliseks, ehkki vastab ametlikele olulisuse kriteeriumidele. Neist kahe puhul põhines otsus vajadusel säilitada praegu riiklike pädevate asutuste teostatav

integreeritud järelevalve. Kolmas juhtum puudutas asutust, mis on küll liikmesriigi kolme kõige olulisema krediidasutuse hulgas, kuid EKP otsese järelevalve kohaldamiseks liiga väike.

Käimasolev põhjalik hindamine viiakse kõigi selle alla kuuluvate pankade puhul lõpule, hoolimata pankade praegu väljapakutud liigitusest.

4 JÄRELEVALVEFUNKTSIOONI LOOMINE EKPs

4.1 TÖÖTAJAD

Juhtkonna ja spetsialistide töölevõtmine EKP järelevalvefunktsiooni jaoks kulgeb edukalt. Seni välja kuulutatud ametikohtadele on nii riiklike pädevate asutuste töötajatelt kui ka erasektorist laekunud üle 15 700 taotluse, mis näitab märkimisväärset huvi ühtse järelevalvemehhanismi ametikohtade vastu.

2014. aasta juuli keskpaigaks oli tööle võetud kokku 118 juhti ja nõunikku. Oluliste pankade eest vastutavatesse töövaldkondadesse valiti välja ligikaudu 280 spetsialisti, kes peaksid asuma oma ametikohale 2014. aasta teisel poolel. See on tähtis verstapost ühtse järelevalvemehhanismi töötajate töölevõtmisel ja toetab ühiste järelevalverühmade õigeaegset moodustumist. Lisaks on ülejäänud vajalike ametikohtade täitmiseks algatatud spetsiaalsed värbamiskampaaniad. Värbamiskampaaniad ülejäänud ligikaudu 260 spetsialisti töölevõtmiseks vähem oluliste pankade järelevalvega seotud ametikohtadele ning horisontaalsetesse ja erifunktsioonidesse peaksid suures osas lõpule jõudma 2014. aasta lõpuks. Vahepeal toetavad neis valdkondades ettevalmistustööde tegemist riiklike pädevate asutuste lähetatud eksperdid. Eeldatavasti esitavad paljud neist ühtse järelevalvemehhanismi alalisi või tähtajalisi ametikohti puudutavate värbamiskampaaniate raames kandideerimistaotluse ja tõenäoliselt on nad kandideerimisel edukad, tagades seega järjepidevuse. Seni lõpule jõudnud kampaaniate tulemused toetavad seda eeldust. Juuli alguseks oli ühtse järelevalvemehhanismi viide töövaldkonda tööle võetud kokku üle 550 inimese (alalisele, tähtajalisele või lühiajalisele ametikohale).

Töölevõtmisel tehtud edusammudest hoolimata on tähtis praegust tempot jätkata, eriti taotluste käsitlemisel ja valikumenetluste lõpuleviimisel. Värbamisprotsessi kvaliteedi ja kiirusega seonduvate riskide maandamiseks kasutab EKP mitut eelhindamise vahendit (nt elulookirjelduste sõelumine, veebipõhised testid, kirjalikud kaugttestid ja tehnilised eelvaliku intervjuud), mida saab kasutada paindlikult olenevalt taotluste arvust.

Plaanitust pikemad etteteatamistähtajad võivad kujutada endast lisariski, sest meeskondade moodustamine ei pruugi kulgeda kavakohaselt (eriti kuna paljud töötajaid loovutavad asutused

on praegu intensiivselt kaasatud põhjalikku hindamisse). Pealegi kuulutati osa ametikohti uuesti välja, kuna sobiva profiiliga kandidaate oli raske kohe leida. Teisel katsel sobiva kandidaadi leidmise tõenäosuse suurendamiseks võiks selliste töökohtade väiksemat arvu arvesse võttes töökuulutusi täpsustada. Igal juhul on selgelt otsustatud, et kvaliteedis ei tehta järeleandmisi.

4.2 ÜHISED JÄRELEVALVERÜHMAD

Oluliste pankade praktilist järelevalvet teostavad ühised järelevalverühmad. Iga rühma tegevust juhib EKP koordinaator ja rühma kuuluvad nii EKP kui ka osalevate liikmesriikide pädevate asutuste järelevalveeksperdid.

EKP on teinud ühiste järelevalverühmade töötajate töölevõtmisel ja vajalikes ettevalmistustöödes suuri edusamme. Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I ja II peadirektoraadi keskastme juhid on tööle võetud. 117 järelevalverühma⁸ (30 mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I peadirektoraadis ja 87 mikrotasandi usaldatavusjärelevalve II peadirektoraadis, kusjuures väiksemate oluliste asutuste puhul tegeleb mõni koordinaator mitme rühmaga) koordinaatoritest on peaaegu kõik välja valitud ja ühinevad EKPga suve lõpuks. Ülejäänud vabade ametikohtade täitmiseks algatatakse spetsiaalne kampaania.

Juuni alguses valiti mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I peadirektoraadi osakonna ja üksuse juhatajate seast ühiste järelevalverühmade koordinaatorid; mikrotasandi usaldatavusjärelevalve II peadirektoraadi ühiste järelevalverühmade koordinaatorid määrati alles hiljuti, kuna nõunike (kes moodustavad olulise rühma, kelle hulgast valitakse mikrotasandi usaldatavusjärelevalve II peadirektoraadi ühiste järelevalverühmade koordinaatorid) värbamiskampaania jõudis lõpule alles viimasel paaril nädalal. Kõik määratud ühiste järelevalverühmade koordinaatorid, eriti need, kes võeti tööle viimaste kampaaniate käigus, ei ole küll veel EKPga ühinenud, kuid enamik neist asub septembriks kavakohaselt oma ametikohale.

Riiklikud pädevad asutused nimetasid juunis ametisse enamiku ühiste järelevalverühmade riiklikest allkoordinaatoritest. Need ametissenimetamised on mõnel juhul ajutised ja sõltuvad lõplike organisatsiooniliste kohanduste tegemisest ühtse järelevalvemehhanismi jaoks. Riiklikud pädevad asutused on täpsustanud ühistesse järelevalverühmadesse määratavate töötajate arvu ja esitavad konkreetsed nimed augusti lõpuks.

Juhtivate järelevalveekspertide, järelevalveekspertide ja analüütikute (283 ametikohta) töölevõtmine kulgeb kavakohaselt. Juba toimunud ametissenimetamised tagavad, et septembriks saavutatakse ühiste järelevalverühmade toimimiseks vajalik töötajate arv (ligikaudu 200).

---

⁸ Ühiste järelevalverühmade arv (117) ei vasta täpselt oluliste asutuste arvule (ligikaudu 120), sest osa olulisi asutusi kuuluvad samasse gruppi (nt osa asutusi, mida loetakse oluliseks seetõttu, et tegemist on oma liikmesriigis suuruselt kolmanda asutusega).

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I ja II peadirektoraat määrasid hiljuti kindlaks mitu töösuunda, et määratleda vajalikud ülesanded, protsessid ja infrastruktuur, mis tagavad ühiste järelevalverühmade täieliku toimimise 2014. aasta novembriks.

Viimastel kuudel on korraldatud eri sidusrühmadega mitu kohtumist, et edendada järelevalvekohustuste üleminekut ühtsele järelevalvemehhanismile.

Lisaks järelevalvenõukogu esimehe kohtumisele mitme riikliku pädeva asutuse juhatuse liikmete ja töötajatega on toimunud kõrgetasemelised kohtumised ühtse järelevalvemehhanismi 13 liikmesriigi pädevate asutuste esindajatega, milles osalesid nii riiklike pädevate asutuste juhatajad ja tippjuhid kui ka EKP peadirektorid ja peadirektorite asetäitjad. Kohtumistel käsitleti ühtse järelevalvemehhanismi üldstruktuuri ja eesmärgi, iga riikliku pädeva asutuse korraldust ja järelevalvemeetodit ning riiklike pädevate asutuste plaane kohandada oma järelevalveraamistikku vastavalt ühtsele järelevalvemehhanismile. Lähiajal toimuvad kõrgetasemelised kohtumised ülejäänud riiklike pädevate asutustega.

Juba on toimunud arvukalt ühiste järelevalverühmade avakoosolekuid oluliste asutuste päritoluriigi pädevate asutustega. Ülejäänud oluliste asutustega seotud avakoosolekud riiklike pädevate asutustega on juba plaanitud või plaanitakse lähiajal vastavalt ühiste järelevalverühmade koordinaatorite tööleasumisele. Ühise järelevalverühma avakoosolekute põhieesmärk on muu hulgas võimaldada EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajatel üksteist tundma õppida ning kokku leppida töökavas ja teabevahetuse üksikasjades.

Avakoosolekutel täiendatakse ka riiklikelt pädevatelt asutustelt kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi määrusega asjaomases liikmesriigis tegevusloa saanud krediidasutuste järelevalve ja riskiprofiili kohta saadud teavet. See teave koondati järelevalvetoimikutesse ning mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I ja II peadirektoraat on seda viimastel kuudel analüüsinud. EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajad arutasid avakoosolekutel toimikutes sisalduvat teavet, mille asjaomane riiklik pädev asutus oli esitanud, ning EKP-le anti ülevaade hiljutistest sündmustest ja muutustest. Nii kõrgetasemelistel kohtumistel kui ka ühise järelevalverühma avakoosolekutel toimub sissejuhatav kohtumine asjaomase panga kõrgema juhtkonnaga. Ühiste järelevalverühmade süstemaatiline kohtumine pankade kõrgema juhtkonnaga ning tulevase järelevalvestruktuuri, kohustuste ja otsustusprotsessi kontaktisikute tutvustamine viiakse lõpule üleminekuetapi jooksul.

EKP on alates 2014. aasta juunist osalenud ka vaatlejana rohkem kui kümnel järelevalvekolleegiumide ja kriisijuhtimisrühmade koosolekul. Kolleegiumides osalemist kasutatakse kapitali ja likviidust käsitlevate ühisotsuste ajakava esitamiseks ning selleks, et võimaldada riiklikel pädevatel asutustel nende otsuste ettevalmistamist õigel ajal koordineerida.

Mikrotasandi usaldatavusjärelevalve I ja II peadirektoraat valmistavad ühiseid järelevalverühmi ette ka põhjaliku hindamise tulemuste ja edasiste võimalike järelevalvemeetmete rakendamiseks (vt 8. jagu).

Selleks et tagada ühiste järelevalverühmade täielik toimimine aegsasti enne 2014. aasta novembrit, tuleb tegeleda mitme probleemiga. Ühtse järelevalvemehhanismi töötajate töölevõtmisega seotud riskidele (sh viivitused töötajate tegelikul tööleasumisel EKPs ja vajadus täita teatavad lüngad erioskusi vajavates valdkondades jmt) lisaks tuleb ühistel järelevalverühmadel lähikuudel tegeleda mitme tähtsa ülesandega, sealhulgas:

- riiklike pädevate asutuste ja pankade kaasatuse suurendamine;
- põhjaliku hindamise tulemuste hindamist toetavate oskuste omandamine;
- ettevalmistused kolleegiumides juhtrolli ülevõtmiseks;
- ühise järelevalverühma igapäevaste ülesannete juhtimiseks vajaliku infrastruktuuri rajamine (tihedas koostöös mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadiga, mis tegeleb horisontaalsete ja eriteenustega).

4.3 TEGEVUSVALDKONDADE LAHUSUSE TAGAMINE

Ühtse järelevalvemehhanismi määruuses on sätestatud lahususe põhimõtte elemendid, näiteks:

- i) eesmärkide lahusus;
- ii) ülesannete lahusus;
- iii) organisatsiooniline lahusus;
- iv) menetluslik lahusus EKP nõukogu tasandil.

Ühtse järelevalvemehhanismi määruuses on sätestatud, et EKP peab vastu võtma ja avaldama vajalikud sise-eeskirjad (sh eeskirjad ametisaladuse hoidmise ja teabevahetuse kohta), et tagada järelevalveülesannete lahusus rahapoliitikast ja EKP muudest tegevusvaldkondadest.

Lisaks ühtse järelevalvemehhanismi määruuse nõuete rakendamiseks organisatsioonilise ja menetlusliku lahususe valdkonnas juba võetud meetmetele tegeletakse praegu järelevalve- ja rahapoliitikafunktsioonide vahel teabe jagamise küsimusega. Rajamisel on sobivad teabevahetussüsteemid ja asjakohased juhtimisstruktuurid. Selle töö tulemusel kavatsetakse koostada õigusakti ettepanek, milles täpsustatakse nende kahe poliitikavaldkonna vahelist

teabevahetust. Need eeskirjad on täielikus ja ranges kooskõlas asjakohaste õigusnormidega⁹ ning EKPSi põhikirjas sätestatud ametisaladuse pidamise üldise kohustusega.

4.4 PANGANDUSJÄRELEVALVEGA SEOTUD EKP TÖÖTAJATE JA JUHTKONNA TEGEVUSJUHEND

Ühtse järelevalvemehhanismi määrase kohaselt peab EKP nõukogu koostama ja avaldama tegevusjuhendi, mida kohaldatakse pangandusjärelevalvega seotud EKP töötajate ja juhtkonna suhtes. EKP on koostanud kõigi EKP töötajate suhtes kohaldatava eetikaraamistiku üldise läbivaatamise raames eetilise käitumise eeskirjade eelnõu. Uutes eeskirjades võetakse arvesse ühtse järelevalvemehhanismi määruuses ja institutsioonidevahelises kokkuleppes sätestatud nõudeid. Eelnõu esitati juuni keskel järelevalvenõukogule ja töötajate esindajatele, kes peavad need vastavalt juuli ja septembri lõpuks läbi vaatama. Oktoobris esitatakse eelnõu EKP juhatusele ja nõukogule. Kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppega teavitab EKP Euroopa Parlamenti kavandatava tegevusjuhendi põhipunktidest enne juhendi vastuvõtmist. Eelduste kohaselt jõuab eetikaraamistiku läbivaatamine lõpule enne, kui EKP asub 2014. aasta novembris täielikult täitma oma järelevalveülesandeid.

4.5 JÄRELEVALVENÕUKOGU LIIKMETE TEGEVUSJUHEND

EKP kodukorra kohaselt peab järelevalvenõukogu vastu võtma tegevusjuhendi oma töötajatele ja seda ajakohastama. Tegevusjuhend tuleb avaldada EKP veebilehel. EKP koostab praegu selliseid eetilise käitumise eeskirju järelevalvenõukogu liikmetele. Eeskirjades võetakse arvesse ühtse järelevalvemehhanismi määruuse nõuet, mille kohaselt tuleb kehtestada ja säilitada terviklikud ja formaalsed menetlused ning proportsionaalsed ajavahemikud, et eelnevalt hinnata ja ära hoida võimalikke huvide konflikte, mis tulenevad järelevalvenõukogu liikmete asumisest uuele tööle kahe aasta jooksul.

5 ÕIGUSRAAMISTIK

5.1 AVALIK KONSULTATSIOON JÄRELEVALVETASUSID KÄSITLEVA EKP MÄÄRUSE EELNÕU KOHTA

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruuse artikli 30 lõikele 2 arvutatakse krediitiasutuselt või filiaalilt nõutava tasu summa kooskõlas EKP poolt varem kehtestatud ja avaldatud korraga. Enne nimetatud korra kehtestamist peab EKP korraldama avaliku konsultatsiooni ja analüüsima võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning avaldama mõlema tulemused. Lisaks peab EKP

⁹ Nt kapitalinõuete direktiiv, nõukogu määrus (EÜ) nr 2533/98 statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpanga poolt ning andmekaitset ja pangasaladust käsitlevad õigusaktid.

vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõikele 3 korraldama avaliku konsultatsiooni seoses EKP määrustega, mis võetakse vastu EKP-le ühtse järelevalvemehhanismi määrusega pandud ülesannete täitmiseks.

Pärast järelevalvetasusid käsitleva EKP määruse eelnõu esitamist Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjonile kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppe asjakohaste sätetega algatati selle kohta 27. mail 2014 avalik konsultatsioon. Märkuste esitamise tähtaeg oli 11. juuli. Lisaks toimus EKPs 24. juunil avalik kuulamine, mis andis sidusrühmadele võimaluse õigusakti eelnõu kohta küsimusi esitada.

EKP sai avaliku konsultatsiooni lõppkuupäevaks 31 märkuste kogumit. Konsultatsioonile vastasid Euroopa ja liikmesriikide turu- ja pangaliidud, finantseerimis- ja krediidiasutused ning juristid. EKP hindab märkusi ja nende mõju eelnõule, sealhulgas võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu. Märkused koos tagasiside aruandega avaldatakse EKP veebilehel. EKP määrus järelevalvetasude kohta võetakse vastu ja jõustub enne, kui EKP asub 4. novembril 2014 täitma oma järelevalveülesandeid.

5.2 TIHEDAT KOOSTÖÖD KÄSITLEVA EKP OTSUSE JÄRELKAJA

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse kohaselt võivad ühtses järelevalvemehhanismis osaleda liikmesriigid, kus euro ei ole ametlik vääring, kui on sisse seatud tihe koostöö. Kui EKP ja asjaomase liikmesriigi pädevate asutuste vahel tiheda koostöö sisseseadmise põhitingimused on sätestatud ühtse järelevalvemehhanismi määruse artiklis 7, siis menetluslikud aspektid – nt tiheda koostöö sisseseadmise taotluse sisu ja esitamise tähtaeg, selle hindamine EKPs ja lõpuks EKP otsuse vastuvõtmine – on sätestatud otsuses EKP/2014/5¹⁰.

Kuigi otsus EKP/2014/5 jõustus 27. veebruaril 2014, ei ole seni ühtegi tiheda koostöö sisseseadmise taotlust sätestatud korra kohaselt esitatud. Mõni liikmesriik on EKP-le oma huvist mitteametlikult siiski teatanud ja EKP korraldab nendega praegu kahepoolseid kohtumisi, et arutada tiheda koostöö kokkuleppe sõlmimise võimalust.

5.3 EKP SOOVITUS NÕUKOGU MÄÄRUSE (EÜ) NR 2532/98 MUUTMISE KOHTA

14. mail 2014 avaldati Euroopa Liidu Teatajas 16. aprillil 2014 vastuvõetud soovitus EKP/2014/19 võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ)

---

¹⁰ Euroopa Keskpanga 31. jaanuari 2014. aasta otsus EKP/2014/5 tiheda koostöö kohta riiklike pädevate asutustega osalevates liikmesriikides, mille rahühik ei ole euro (avaldatud EKP veebilehel, Euroopa Liidu Teatajas veel avaldamata).

nr 2532/98 Euroopa Keskpanga volituste kohta rakendada sanktsioone.¹¹ Määruse muutmise eesmärk on kehtestada ühtne kord EKP poolt selliste rahaliste halduskaristuste määramiseks, mis on seotud EKP järelevalveülesannete täitmisega.

6 JÄRELEVALVEMUDEL

6.1 JÄRELEVALVEKÄSIRAAMATU KOOSTAMISE LÕPULEVIIMINE

Järelevalvekäsiraamat on ühtse järelevalvemehhanismi töötajatele mõeldud sisedokument, milles kirjeldatakse krediitiasutuste järelevalve protsesse ja meetodikat ning ühtse järelevalvemehhanismi raames ja teiste asutustega toimuva koostöö korda. Järelevalvenõukogu kiitis järelevalvekäsiraamatu esialgse versiooni heaks oma esimesel koosolekul 2014. aasta jaanuaris. Käsiraamatut on seejärel veelgi täiendatud ja nüüd esitatakse see osade kaupa järelevalvenõukogule kinnitamiseks.

Järelevalvekäsiraamatu peamised muudatused puudutavad järgmisi valdkondi:

- ühiste järelevalverühmade koosseis ja töötajate töölevõtmine;
- järelevalveprotsessid;
- EKP-sisesed rollid ja vastutus;
- kohapealse kontrolli meetodid;
- ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise meetodid ja protsess.

Ühtse järelevalvemehhanismi jaoks välja töötatud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi meetodid on kooskõlas EBA järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi suunistega. Andmeid on kogutud nii riskinäitajate väljatöötamiseks kui ka nende jätkuvaks kalibreerimiseks. Andmete kogumisel tehti võimaluste piires koostööd riiklike pädevate asutustega.

Järelevalvekäsiraamatu ajakohastatud versioon toetab 2015. aasta tegevuse planeerimist. Käsiraamat peaks olema muutuv dokument, mida uute turusuundumuste ja järelevalvetavade kajastamiseks kohandatakse.

---

¹¹ ELT C 144, 14.5.2014, lk 2.

6.2 ÜHTSE JÄRELEVALVEMEHHANISMI JÄRELEVALVETAVASID KÄSITLEVA AVALIKU JUHENDI KOOSTAMINE

Ühtse järelevalvemehhanismi suhtes avaldamisnõuete kohaldamise eesmärk on tagada, et nii avalik-õiguslikele kui ka järelevalve alla kuuluvatele üksustele on kättesaadav piisav teave selle järelevalvemudeli kohta. Järelevalvetavasid selgitava juhendi avaldamine EKP veebilehel on ette nähtud eelkõige institutsioonidevahelise kokkuleppega.

Sellega seoses on EKPs lõppjärgus kasutajasõbraliku dokumendi „*Guide to the Single Supervisory Mechanism's approach to banking supervision*” (ühtse järelevalvemehhanismi pangandusjärelevalve lähenemisviisi juhend) koostamine. Juhendis antakse ülevaade peamistest järelevalveprotsessidest ja -meetoditest, mida kohaldatakse oluliste ja vähem oluliste krediitiasutuste suhtes. Selles kirjeldatakse näiteks ühiste järelevalverühmade tööd ja seda, kuidas ühtse järelevalvemehhanismi tegevusvaldkonnad peaksid järelevalvetsükli väljatöötades omavahel suhtlema.

Juhend täiendab nii ühtse järelevalvemehhanismi määrust kui ka ühtse järelevalvemehhanismi raammäärust ning see avaldatakse kõigis euroala ametlikes keeltes. Juhendi eesmärk ei ole kehtestada õigusnõudeid ja seepärast ei kaasne sellega õiguslikke kohustusi ei krediitiasutustele ega ühtsele järelevalvemehhanismile.

Nagu eelmistes kvartaliaruannetes märgitud, kavatses EKP avaldada juhendi enne, kui EKP oma järelevalveülesandeid 4. novembril 2014 täies ulatuses täitma asub. Juhendi varajane avaldamine aitab järelevalve alla kuuluvatel üksustel paremini mõista ühtse järelevalvemehhanismi peamisi järelevalveprotsesse ja kohandada vajaduse korral oma sisemenetlusi.

7 MUUDE ASJAKOHASTE TÖÖSUUNDADE ETTEVALMISTAMINE

7.1 JÄRELEVALVEANDMETE ARUANDLUSE RAAMISTIK

Pärast seda, kui järelevalvenõukogu kinnitas 2014. aasta aprillis ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvearuandluse käsiraamatu, mis tagab järelevalvet toetava andmeraamistiku, keskenduti vaatlusalusel ajavahemikul kolmanda andmete kogumise katseprojekti rakendamisele.

Projekt algatati 2014. aasta märtsi alguses ja on praegu lõpule jõudmas. Selle eesmärk on jätkuvalt viimistleda keske riskihindamissüsteemi ettevalmistustöid ja veelgi täiustada selle meetodeid. Andmed on lisaks riskihindamissüsteemi väljatöötamisele tähtsad ka tulevaste horisontaalsete riskianalüüside jaoks näidisinfrastruktuuri väljatöötamiseks.

Andmete kogumise sisu kooskõlastati põhjalikult riiklike pädevate asutustega ning nii nende kui ka pankade vajaduste arvessevõtmiseks pikendati esialgset tähtaega kahe nädala võrra (2014. aasta mai keskpaigast mai lõpuni).

Teine oluline käimasolev ülesanne on välja töötada ühtlustamata andmekategoriate – s.o EBA rakenduslikes tehnilistes standardites määratlemata andmed (eelkõige intressiriski hindamiseks vajalikud andmed) – aruandlusraamistik ja ette valmistada aruandlusnõudeid käsitlevad õigusaktid.

Märkimisväärseid edusamme on tehtud järelevalvega seotud pangandusandmete süsteemi (SUBA) rakendamisel, mis on vajalik järelevalve- ja metaandmete kogumiseks, salvestamiseks, kvaliteedi analüüsiks/parandamiseks ja levitamiseks. Kasutajavajadused on prioriseeritud, nii et alates 31. juulist 2014 saab alustada olulistelt asutustelt esimeste järelevalveandmete kogumist. SUBA andmesüsteemi täiustatakse veelgi, et suurendada selle aruandlusvõimet ja parandada kogutud andmete kvaliteeti. Alates 2015. aastast kasutab EKP andmete kogumiseks ka vähem olulisi asutusi puudutavate EBA rakenduslike tehniliste standarditega ettenähtud vorme. SUBA andmesüsteem hakkab aja jooksul järk-järgult rahuldama ka muid järelevalveandmetega seotud vajadusi.

Raha- ja muu poliitika eesmärgil välja töötatud andmekogud toetavad edaspidi ka järelevalveülesannete täitmist. Näiteks võib tuua asutuste ja filiaalide andmebaasi registri (Register of Institutions and Affiliates Database – RIAD), mis toetab oluliste pangagruppide kaardistamist, ning põhjalikke krediidiandmeid sisaldava suure andmekogu Analytical Credit, mida praegu mitmeotstarbelise vahendina arendatakse.

7.2 INFOTEHNOLOOGIA

Ühtse järelevalvemehhanismi loomine ning selle tegevusmudeli ja -protsesside rakendamine eeldavad ulatuslikku infotehnoloogilist arendust ja tuge, kusjuures kõige olulisemad on järgmised töösuunad.

- *Ühised IT-teenused.*
  - Ajutine võrgukoht ühtse järelevalvemehhanismi töötajate jaoks on integreeritud EKP IT-võrku.
  - Osa riiklike pädevaid asutusi, mis ei ole keskpangad, asuvad väljaspool EKPSi/eurosüsteemi IT-infrastruktuuri (CoreNet) ja rajavad praegu ühendusi asjaomaste riikide keskpankadega (Austria, Luksemburg, Läti ja Malta). Kaks riiklikku pädevat asutust (Saksamaa ja Austria) on kinnitanud, et eelistavad

otseühendust. See on siiski võimalik alles pärast CoreNeti infrastruktuuri uue versiooni käikulaskmist, mis on plaanitud 2015. aasta esimesse kvartalisse.

- Oluliste krediidasutuste ja EKP vahel konfidentsiaalsete e-kirjade ja dokumentide vahetamiseks on registreeritud uus nõue. Asja kiireloomulisust arvesse võttes oleks kõige parem lahendus kasutada transpordikihi turbeprotokolli (Transport Layer Security – TLS). Koostatud on ettepanek selle protokolle rakendamiseks.
- **Koostöö, töövoog ja infohaldus.** Rakendamisel on IT-projekt kontaktandmete haldamiseks ja päringute käsitlemiseks, kusjuures esimesed funktsioonid peaksid olema kasutatavad 2014. aasta juulis. Kuna ühtse järelevalvemehhanismi tõttu peaks süsteemi koormus suurenema, toimub praegu ühiste IT-teenuste ja dokumendihaldussüsteemi võimsuse hindamine.
- **Ettevõtte ressursside planeerimine.** Tasude kogumise ja ühtse järelevalvemehhanismi eelarve, organisatsioonilise struktuuri ja aruandlusega seotud IT-nõuded on väljatöötamisel ning valmivad 2014. aasta teisel poolel.
- **Andmete kogumine, kvaliteedijuhtimine ja analüüs.** SUBA andmesüsteemi esimesed funktsioonid on välja töötatud ja kasutusele võetud. Projekti põhieesmärk on tagada, et EKP saab kõigilt ühtse järelevalvemehhanismi riikidelt konkreetseid järelevalveandmeid XBRL-vormingus (Extensible Business Reporting Language) kooskõlas EBA rakenduslike tehniliste standardite raamistikuga. SUBA kasutajavajadusi arvesse võttes on kavandatud ja välja töötatud ühtse järelevalvemehhanismi osalisriikide pädevate asutuste, EKP ja EBA vaheline teavitamisteenus ning seda on katsetatud. Teenus peaks olema kasutatav 2014. aasta neljandas kvartalis. Lisaks on kaubanduslikke tarkvaratooteid kasutades välja töötatud XBRL protsessor ja platvorm andmete valideerimiseks ja analüüsiks. SUBA esimene versioon võeti kasutusele 2014. aasta juulis. Enne 2014. aasta lõppu on plaanitud teha täiendavaid iteratsioone ja redaktsioone.
- **Teabehaldussüsteem (IMAS).** Teabehaldussüsteemi alusel tagatakse krediidasutuste järelevalves ühtlustatud protsessid ja järjepidevus. Eriti ühtse järelevalvemehhanismi algusetapis on see oluline element, mis tagab, et kõik ühised järelevalverühmad rakendavad ühiseid meetodeid ja standardeid. Tarkvaraarendus järgib projekti ranget ajakava ning projektimeeskond keskendub praegu testimis- ja koolituskeskkonna ettevalmistamisele ühiste järelevalverühmade liikmete ja ühtse järelevalvemehhanismi horisontaalsete teenuste kasutajate jaoks. Sellega seoses on riiklike pädevate asutuste määratud ühiste järelevalvemeeskondade liikmete kättesaadavus väga oluline, et teabehaldussüsteem käivituks 4. novembril 2014 edukalt kogu ühtses järelevalvemehhanismis.

8 PÕHJALIK HINDAMINE

Põhjalik hindamine kulgeb jõudsalt ja mitmes valdkonnas on tehtud edusamme. Varade kvaliteedi hindamise suuremad töövaldkonnad viiakse lõpule 2014. aasta augustis ehk kvaliteeditagamise protsessi arvesse võttes üldiselt õigel ajal. Pangad on esitanud EKP-le, riiklikele pädevatele asutustele ja EBA-le alt-üles tehtud stressitesti esialgsed tulemused, mille suhtes kohaldatakse samuti kvaliteeditagamise protsessi, mis kestab septembri alguseni. Viimistlemisel on varade kvaliteedi hindamise ja stressitesti liitmise meetodika, mis avaldatakse augusti esimesel poolel. 17. juulil avaldati pankade põhjaliku hindamise tulemuste avalikustamise vormid, mille osas on pankadega konsulteeritud. Põhjaliku hindamise lõplike tulemuste avaldamise järel palutakse kapitalipuudujäägiga pankadel esitada kahe nädala jooksul kapitaliplaanid. Ühtne järelevalvemehhanism hindab neid plaane ja ühised järelevalverühmad jälgivad hiljem tähelepanelikult nende rakendamist.

8.1 PÕHJALIKU HINDAMISE TÖÖVALDKONNAD: HETKESEIS

Varade kvaliteedi hindamise teine etapp ehk teostamisetapp plaanitakse lõpule viia 2014. aasta augusti alguseks. Teise etapi suuremad saavutused on pangalaenude seireandmete koostamine ja esitamine, krediidiportfelli andmete esitamine pankade poolt ning andmete terviklikkuse kontrollimise, protsesside, poliitikapõhimõtete ja raamatupidamise läbivaatamise ja kauplemisportfellide läbivaatamise lõpuleviimine. Lisaks on lõppjärgus tagatiste hindamine, krediidiportfellide läbivaatamine, kolmanda taseme varade (mis ei ole tuletisinstrumentid) ümberhindamine ja kolmanda taseme tuletisinstrumentide hinnastamismudelite läbivaatamine. Sellega seoses rakendatakse esitatud andmete analüüsi käigus tõstatunud konkreetsete küsimuste suhtes praegu kvaliteeditagamise meetmeid. Pankade kontrollimeeskonnad olid 1. augustiks esitanud täidetud vormid kapitali lõpliku korrigeerimise kohta kõigi töövaldkondade tulemusi hõlmava varade kvaliteedi hindamise põhjal. Vormid läbivad kvaliteeditagamise protsessi ning seejärel liidetakse neis esitatud andmed stressitestiga. Varade kvaliteedi hindamise tulemused eraldi võivad samuti tingida pankade täiendava kapitalivajaduse.

Stressitesti puhul on EKP teinud tihedat koostööd EBAga. Juulis ja augustis rakendavad EKP ja riiklikud pädevad asutused pankade esitatud alt-üles stressitesti tulemuste suhtes põhjalikke kvaliteeditagamise meetmeid. Varade kvaliteedi hindamine ja stressitest liidetakse septembris-oktoobris. Praegu viimistletakse selle meetodikat, mis avaldatakse juhendi kujul 2014. aasta augusti esimesel poolel. Tegemist on n-ö segalahendusega, kuna liitmise teostavad osaliselt pangad ning osaliselt riiklike pädevate asutuste ja EKP ekspertidest koosnev keskselt juhitud meeskond.

Stressitesti kaasatakse kõik varade kvaliteedi hindamise tulemused. Kõigi varade kvaliteedi hindamisega hõlmatud portfelli puhul kohandatakse i) 2013. aasta lõpu algbilanssi ja omavahendite suhtarvu vastavalt varade kvaliteedi hindamise tulemustele ning ii) kogukahju prognoosi parameetreid stressitestis vastavalt olulistele erinevustele pankade enda näitajate ja varade kvaliteedi hindamise tulemuste vahel. See on varasemate stressitestidega võrreldes tähtis uuendus.

Pärast seda, kui ELi Nõukogu kiitis 23. juulil 2014 ametlikult heaks Leedu ühinemise euroalaga 1. jaanuaril 2015, järgivad Leedu pangad, mis liigitatakse tõenäoliselt oluliseks, ülejäänud euroalaga koosõla tagamiseks põhjaliku hindamise teostamisel samasugust projektijuhtimist, meetodeid ja tähtaega nagu praegused euroala riigid.

8.2 SUHTLUS PANKADEGA ENNE LÕPLIKE TULEMUSTE AVALIKUSTAMIST

Järelevalveekspertide ja pankade omavaheline suhtlus tavapärase järelevalveprotsessi raames muutub lähikuudel kuni põhjaliku hindamise tulemuste avaldamiseni oktoobris veelgi intensiivsemaks, et kontrollida fakte ja hindamise eri töövaldkondade konkreetseid tulemusi. Selle käigus pankadele edastatavad tulemused on osalised ja esialgsed ning sellisena ka selgelt tähistatud, mis tähendab, et neid ei tohi avalikustada.

Septembris ja oktoobris toimub pankadega peetava järelevalvedialoogi käigus varade kvaliteedi hindamise ning stressitesti osaliste ja esialgsete tulemuste (sh kahe komponendi liitmisega seotud küsimuste) läbivaatamine. Kohtumised korraldatakse EKP egiidi all eesmärgiga pidada arutelusid, mis aitavad pankadel ja järelevalveekspertidel jõuda varade kvaliteedi hindamise ja stressitesti tulemuste põhielementides ja peamistes mõjurites ühisele arusaamisele, käsitlemata siiski nende lõplikku täielikku mõju pankade omavahendite suhtarvudele. Nendel kohtumistel ei anta ühelegi pangale kindlust selles, milline on tema täielik lõpptulemus.

EKP peab põhjaliku hindamise tulemused heaks kiitma 2014. aasta oktoobri teisel poolel enne nende avaldamist.

Pankadele teatatakse täielikud lõpptulemused üksnes vahetult enne nende avaldamist turgudele.

8.3 PÕHJALIKU HINDAMISE TULEMUSTE AVALIKUSTAMINE

EKP avaldas 17. juulil 2014 vormid pankade põhjaliku hindamise tulemuste avalikustamiseks. Enne avaldamist konsulteeriti pankadega ja anti neile võimalus esitada vormide kohta märkusi nii kirjalikult kui ka vahetult mitmel kohtumisel, mis korraldati pankade

finantsjuhtide/riskijuhtide ning EKP ja riiklike pädevate asutuste esindajate osavõtul EKP peakontoris Maini-äärses Frankfurdis.

Avaldatud vormid koosnevad järgmistest osadest.

- a) **Peamised tulemused ja ülevaade.** See on põhjaliku hindamise tulemuste kokkuvõtte iga üksiku panga kohta, mis näitab hindamise kogumõju panga esimese taseme põhiomavahenditele, mis on omakorda jagatud hindamise põhikomponentidest (st varade kvaliteedi hindamine, stressitesti põhistsenaarium ja negatiivne stsenaarium) tulenevateks üksikuteks esimese taseme põhiomavahendite korrigeerimiseks. Esitatakse ka pankade poolt ajavahemikul 1. jaanuarist kuni 30. septembrini 2014 rakendatud oluliste kapitalimeetmete ülevaade.
- b) **Varade kvaliteedi hindamise üksikasjalikud tulemused.** Konkreetset tähelepanekud varade kvaliteedi hindamise eri tulemuste kohta, mis kajastuvad esimese taseme põhiomavahendites. Korrigeerimised on jagatud tekkepõhiselt arvestatud varasid käsitlevatest töövaldkondadest tulenevateks korrigeerimiseks ja õiglase väärtuse läbivaatamisest tulenevateks korrigeerimiseks. Samuti selgitatakse hindamisele eelnenud portfelli valikut ja varade kvaliteedi hindamise tulemuste mõju varade kvaliteedi põhinäitajatele.
- c) **Stressitesti üksikasjalikud tulemused.** See vormi osa on identne EBA stressitesti tulemuste avalikustamise vormiga, kusjuures ühtse järelevalvemehhanismi pankade tulemused sisaldavad varade kvaliteedi hindamisel põhinevaid korrigeerimisi.

EKP avaldab lisaks pankade tulemustele koondaruande, milles esitatakse kogu pankade valimit hõlmav üldisem ülevaade hindamise tulemustest ning konkreetsete küsimuste koondanalüüs ja kasutatud meetodika selgitused.

8.4 PARANDUSMEETMETE ETTEVALMISTAMINE, HINDAMINE JA RAKENDAMINE

Pärast hindamistulemuste avaldamist 2014. aasta oktoobri teisel poolel palutakse kapitalipuudujäägiga pankadel esitada kahe nädala jooksul kapitaliplaanid, mida ühtne järelevalvemehhanism seejärel hindab. Alates 4. novembrist 2014 jälgivad ühised järelevalverühmad tähelepanelikult nende plaanide rakendamist. Nagu varem juba teatatud, peavad kapitalipuudujäägiga pangad oma kapitalipositsiooni taastama kuue kuu jooksul, kui puudujääk tuleneb varade kvaliteedi hindamisest või stressitesti põhistsenaariumist, või üheksa kuu jooksul, kui puudujääk tuleneb stressitesti negatiivsest stsenaariumist.

Kohaldatakse majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu ja eurorühma poolt 9. juulil 2014 avaldatud dokumenti, mis käsitleb puudujääke ja põhjalikule hindamisele järgnevat koormuse jagamist. Kapitalipuudujäägi kõrvaldamiseks tuleb kõigepealt pöörduda erasektori poole.

Nagu kõnealuses dokumendis märgitud, võib teatavates olukordades siiski olla vajalik riiklik rekapiitalseerimine, kuid see peaks olema pigem erand kui reegel ja seda tuleks kasutada ainult siis, kui see on rangelt tarvilik tõsise häire kõrvaldamiseks mõne liikmesriigi majanduses ja finantsstabiilsuse säilitamiseks. Alates 2015. aasta jaanuarist tähendaks avaliku sektori vahendite kasutamine, et asutus loetakse maksejõuetuse ohus olevaks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks, ning sellele järgneks kriisilahenduse meetmete võtmine, välja arvatud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi (BRRD) kõigile tingimustele vastava ajutise riikliku rekapiitalseerimise korral. Ajutine rekapiitalseerimine ei vallanda kriisilahenduse meetmeid ja eeldab lõplikku heakskiitmist riigiabieskirjade alusel, sealhulgas restruktureerimiskava ja koormuse jagamise kava esitamist – sellega tagatakse kõigile võrdsed võimalused.

Pangad peavad oma kapitaliplaanid esitama EKP välja töötatud spetsiaalsel vormil. Üldiselt eeldatakse, et varade kvaliteedi hindamisel ja stressitesti põhistsenaariumi käigus tuvastatud puudujäägid kaetakse peamiselt esimese taseme põhiomavahendite hulka kuuluvate kapitaliinstrumentide uute emissioonidega. Täiendavate esimese taseme omavahendite hulka kuuluvate kapitaliinstrumentide kasutamine stressitesti negatiivse stsenaariumi käigus tuvastatud puudujääkide katmiseks on piiratud ning sõltub konverteerimise või allahindluse läviväärtusest, nagu on märgitud EKP 29. aprilli 2014. aasta pressiteates. Mingeid piiranguid ei kehtestata selliste olemasolevate vahetatavate instrumentide kõlblikkusele, mille suhtes kohaldatakse stressitesti ajahorisondi piires tingimusteta ettemääratud vahetamist esimese taseme põhiomavahenditeks, ega liikmesriikides finantsabiprogrammidega seoses kasutatavatele olemasolevatele riigiabiinstrumentidele.

Varade müük, mis mõjutab kasumiaruannet, riskiga kaalutud varasid ja esimese taseme põhiomavahenditest mahaarvamist, on lubatud ainult erakorralise meetmena, juhul kui see on selgelt tuvastatav tavalisest majandustegevusest eraldiseisvana. Sellesse kategooriasse kuuluvad tavaliselt suured varade müügiprogrammid selgelt eraldatud portfelliid puhul (nt väärtpaperistatud portfelliid müük) ja tüürettevõtete müük. Arvesse võetakse ametliku finantsvõimenduse vähendamise või restruktureerimiskavade mõju (nagu on kokku lepitud Euroopa Komisjoniga).

Riskiga kaalutud varade vähendamist esimese samba riskimudelisse või meetoditesse tehtud muudatuste tagajärjel ei peeta kapitalipuudujäägi katmiseks sobivaks, välja arvatud juhul, kui

muudatused kavandati ja asjaomane pädev asutus kiitis need heaks juba enne põhjaliku hindamise tulemuste avalikustamist.

Kui kapitalipuudujääk tuvastatakse ainult varade kvaliteedi hindamisel, saavad pangad oma kapitaliplaanis teha ettepaneku puudujäägi tasaarvestamiseks 2014. aasta jaotamata kasumiga. Kui kapitalipuudujääk tuleneb kas stressitesti põhistsenaariumist või negatiivsest stsenaariumist, saab puudujääki leevendada ainult 2014. aasta eraldiste-eelse realiseeritud kasumi ja sama aasta kohta stressitesti stsenaariumis prognoositud eraldiste-eelse kasumi erinevuse arvelt. See tuleneb asjaolust, et kogu summa arvestamine tähendaks topeltarvestust, kuna kasum on panga poolt stressitesti jaoks tehtud prognoosides juba arvesse võetud.

Ühised järelevalverühmad hindavad kõigi plaanitud kapitalimeetmete teostatavust, elujõulisust ja usaldusväärsust. Kui kapitaliplaani peetakse ebapiisavaks või ebausaldusväärseks, teeb EKP otsuse võimalike järelevalvemeetmete rakendamise kohta kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikliga 16. Neid meetmeid rakendatakse seejärel 2014. aasta järelevalvealasest läbivaatamisest ja hindamisest tuleneva otsuse osana, mis põhineb põhjaliku hindamise, kapitaliplaanide hindamise ja riiklike pädevate asutuste poolt teostatud iga-aastase läbivaatamise ja hindamise tulemustel.

See otsus edastatakse pankadele kavakohaselt 2014. aasta detsembris. Seejärel hakkavad ühised järelevalverühmad jälgima kapitaliplaanide rakendamist, olles selleks asjaomase pangaga pidevas dialoogis, kuhu kaasatakse vajaduse korral olemasolevad järelevalvekolleegiumid.

Ühised järelevalverühmad jälgivad selle protsessi raames tähelepanelikult, kas varade kvaliteedi hindamise tulemusi kajastatakse pankade tulevastes aruannetes kooskõlas kohaldatava raamatupidamistavaga. Pankadelt oodatakse üldjuhul varade kvaliteedi hindamise tulemuste kajastamist tulevastes aruannetes. Ühised järelevalverühmad vaatavad pankade ja nende vannutanud audiitorite järeldusotsused läbi, et hinnata, kas nad on nõus viisiga, kuidas varade kvaliteedi hindamise tulemusi aruannetes kajastatakse, ja vajaduse korral kaaluda olemasolevate usaldatavusmeetmete rakendamist raamatupidamiskäsitluse täiendamiseks.

Põhjaliku hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks kasutatavad järelevalvemeetmed hõlmavad selliseid kvantitatiivseid meetmeid nagu esimese samba miinimumnõudeid ületav lisakapitalinõue, dividendide jaotamise piirangud ja konkreetsed likviidsusnõuded (nt varade ja kohustuste lõpptähtaegade mittevastavuse piiramine). Lisaks sisaldab teine sammas kvalitatiivseid meetmeid, mis käsitlevad juhtimis- ja aruandlusprobleeme, sisekontrolli ning riskijuhtimistavasid. Ühtne järelevalvemehhanism kasutab vajaduse korral kõiki teise samba vahendeid, olenevalt asutuse konkreetsest olukorrast ja riskiprofiilist.

9 ARUANDEKOHUSTUS

Selles jaos esitatakse lühidalt ELi Nõukogu ja Euroopa Parlamendi ees aruandekohustuse täitmise põhielemendid vaatlusalusel ajavahemikul.¹²

Mis puutub ELi Nõukogusse, siis järelevalvenõukogu esimees andis ühtse järelevalvemehhanismi loomisel ja põhjalikul hindamisel tehtud edusammudest aru 7. juulil 2014 eurorühma koosolekul ning 8. juulil 2014 majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu istungil. Alates 4. novembrist 2014, kui EKP on asunud täielikult täitma oma järelevalveülesandeid, peab ühtne järelevalvemehhanism andma aru eurorühma ees ühtses järelevalvemehhanismis osalevate euroalaväliste liikmesriikide esindajate juuresolekul.

Mis puutub Euroopa Parlamenti, siis EKP esitas koosõlas institutsioonidevahelise kokkuleppe asjaomaste punktidega Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjonile EKP määruse eelnõu järelevalvetasude kohta 26. mail 2014, st enne avaliku konsultatsiooni algatamist 27. mail. Samuti esitati EKP poolt ühtse järelevalvemehhanismiga seoses juba vastu võetud õigusaktid. Komisjonile esitati ka 2014. aasta märtsi lõpust kuni juunini toimunud järelevalvenõukogu koosolekute konfidentsiaalsed protokollid.

Järelevalvenõukogu esimehe järgmine korraline ära kuulamine Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjonis, mis on peamine Euroopa Parlamendiga seotud aruandluskanal, on plaanitud 7. oktoobriks 2014.

10 EDASISED SAMMUD JA ÜLESANDED

Enne 2014. aasta novembri algusesse kavandatud neljanda ja ühtlasi viimase kvartaliaruande avaldamist kavatses EKP lõpule jõuda eelkõige järgmiste temadega:

- EKP sise-eeskirjad funktsioonide lahususe ja teabevahetuse kohta;
- järelevalvetasusid käsitleva EKP määruse eelnõu (pärast avalikku konsultatsiooni);
- EKP eetikaraamistiku (sh pangandusjärelevalvega seotud EKP töötajate ja juhtkonna eetiline käitumine) läbivaatamine.

Järgmine tabel kajastab üleminekuetapi viimase kvartali olulisi vahe-eesmärke (4. novembrini 2014, mil EKP saab täielikud järelevalvevolitused).

---

¹² Aruandlusraamistiku ülevaade on esitatud ühtse järelevalvemehhanismi [esimese kvartaliaruande](#) 8. jaos.

Olulised vahe-eesmärgid

Meede

Oluliste pankade loetelu avaldamine

Järelevalvealane dialoog pankadega varade kvaliteedi hindamise ning stressitesti osaliste ja esialgsete tulemuste üle

Järelevalvetasusid käsitleva EKP määruse vastuvõtmine

Järelevalvetavasid käsitleva EKP juhendi avaldamine

EKP sise-eeskirjad funktsioonide lahususe ja teabevahetuse kohta

EKP eetikaraamistiku (sh pangandusjärelevalvega seotud EKP töötajate ja juhtkonna eetiline käitumine) läbivaatamine

Neljas kvartaliaruanne Euroopa Parlamendile, ELi Nõukogule ja Euroopa Komisjonile

Järelevalvetegevuse algus

Ajakava

enne 4. septembrit 2014

2014. aasta septembri teine pool kuni oktoobri algus

2014. aasta oktoober

enne 2014. aasta oktoobri lõppu

enne 4. novembrit 2014

enne 4. novembrit 2014

2014. aasta novembri algus

4. november 2014